

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka v trestnej veci obžalovaného **P. S. a spol.** pre trestný čin krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a/, ods. 5 Tr. zák., čiastočne spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., čiastočne samostatne podľa § 9 ods. 1 Tr. zák. na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2011 v Bratislave, o sťažnosti krajského prokurátora v Trnave proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 2T 2/2004, z 10. mája 2011 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 148 písm. c/ Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 sťažnosť krajského prokurátora **s a z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Krajský prokurátor v Trnave podal dňa 30. septembra 2003 obžalobu na :

- 1/ obvineného P. S., nar. X. v N., bytom S., J. ul. č. X., bez zamestnania, od 17. januára 2001 do 29. mája 2002 vo väzbe,
- 2/ obvineného I. J., nar. X. v Š., bytom S., D. ul. č. X., bez zamestnania, od 17. januára 2001 do 29. mája 2002 vo väzbe,
- 3/ obvineného P. F., nar. X. v Š., bytom S., ul. I. č. X., bez zamestnania, od 17. januára 2001 do 29. mája 2002 vo väzbe,

4/ obvineného P. T., nar. X. v Š., bytom S., D. ul. č. X., bez zamestnania, od 13. februára 2001 do 14. júna 2001 vo väzbe,

že

obvinení P. S., I. J., P. F. a P. T. spoločne s ďalšími nezistenými osobami v úmysle dlhodobo si zabezpečovať zdroj príjmov z krádeží a predávania odcudzených motorových vozidiel vytvorili v priebehu roka 2000 na území trnavského kraja dobre organizovanú skupinu páchatel'ov vyznačujúcu sa rozdelením úloh medzi jej členmi, plánovaním akcií a koordinovanosťou ich činnosti, vybavili sa najmodernejšími prostriedkami slúžiacimi na prekonanie uzamknutia motorových vozidiel a na ich naštartovanie, obstarali si mobilné telefóny a vysielačky, prostredníctvom ktorých sa dohovárali pri páchaní trestnej činnosti a pomocou týchto prostriedkov po vzájomnej dohode a rozdelení úloh v rôznom zložení ale i samostatne vykonali tieto skutky :

1/ obvinení P. S. a P. T. spolu po vzájomnej dohode dňa 07. februára 2000 vo večerných hodinách v H. na M. pred obytným blokom č. X. nezisteným spôsobom prekonali uzamknutie nákladného dodávkového motorového vozidla zn. Iveco Fiat typ 49-12, modrej farby so sivou plachtou, ev. č. H., výr. č. motora X., výr. č. karosérie Z., rok výroby 1992 a odcudzili ho spolu s paletovacím vozíkom na korbe, čím spôsobili firme B., spol. s r.o. L., škodu vo výške 286 900 Sk a odcudzením náradia nachádzajúceho sa vo vozidle spôsobili vodičovi M. B. škodu vo výške 500 Sk,

2/ obvinení P. S., I. J. a P. F. spolu po vzájomnej dohode dňa 18. marca 2000 vo večerných hodinách v S. na ul. J. pred budovou základnej školy nezisteným spôsobom prekonali uzamknutie osobného motorového vozidla zn. Renault 19, 1,9 Diesel, ev. č. G., farby modrej metalízy, výr. č. motora X., výr. č. karosérie V. a odcudzili ho, čím spôsobili majiteľovi vozidla P. D. škodu vo výške 154 600 Sk,

3/ obvinení P. S., I. J. a P. F. spolu po vzájomnej dohode dňa 28. apríla 2000 v popoludňajších hodinách v P. na Š. ul. č. X. na parkovisku nezisteným spôsobom prekonali uzamknutie osobného motorového vozidla zn. Fiat Croma 1,9 TDI, ev. č. P., farby modrozelenej metalízy, výr. č. motora X., výr. č. podvozku Z. a odcudzili ho, čím spôsobili majiteľovi vozidla M. V. škodu vo výške 123 450 Sk,

4/ obvinení I. J. a P. F. spolu po vzájomnej dohode dňa 02. mája 2000 v T. na ul. D. na parkovisku vľavo od severnej brány futbalového štadióna A. nezisteným spôsobom prekonalí uzamknutie osobného motorového vozidla zn. VW Golf, typ 1HXO A/1Y, 1,9D, červenej farby, ev. č. H., výr. č. motora X., výr. č. podvozku W., rok výroby 1993 a odcudzili ho, čím spôsobili majiteľovi vozidla M. K. škodu vo výške 196 500 Sk,

5/ obvinení P. S., I. J. a P. F. spolu po vzájomnej dohode dňa 05. mája 2000 v popoludňajších hodinách v P. na H. na parkovisku pred kultúrnym domom nezisteným spôsobom prekonalí uzamknutie osobného motorového vozidla zn. Citroen Jumper 1,9TD, bielej farby, ev. č. C., výr. č. motora X., výr. č. karosérie V., rok výroby 1995 a odcudzili ho, čím spôsobili majiteľovi R. Š. škodu vo výške 238 200 Sk,

6/ obvinení P. S. a I. J. spolu po vzájomnej dohode dňa 18. mája 2000 v popoludňajších hodinách v P. na V. pred domom č. X. nezisteným spôsobom prekonalí uzamknutie osobného motorového vozidla zn. Mercedes Benz 124D, bledšej modrej farby, ev. č. A., rok výroby 1989, výr. č. podvozku W. a odcudzili ho spolu s osobnými vecami majiteľa M. K., ktorému tak spôsobili odcudzením vozidla škodu vo výške 181 850 Sk a odcudzením osobných vecí škodu vo výške 54 653,60 Sk,

7/ obvinení P. S. a I. J. spolu po vzájomnej dohode dňa 03. júna 2000 krátko po polnoci v S. na ulici V. pred obytným blokom č. X. nezisteným spôsobom prekonalí uzamknutie osobného motorového vozidla zn. Škoda Felícia LX 1,9D, ev. č. T., výr. č. motora X., výr. č. karosérie T. a odcudzili ho, čím spôsobili majiteľovi vozidla leasingovej spoločnosti Š., B. (teraz V.) škodu vo výške 232 600 Sk,

8/ obvinení P. S., I. J. a P. F. spolu po vzájomnej dohode dňa 09. júna 2000 v popoludňajších hodinách v M. na K. pred domom č. X. nezisteným spôsobom prekonalí uzamknutie osobného motorového vozidla zn. Audi 100 Avant, ev. č. S., výr. č. motora A., výr. č. karosérie W. a odcudzili ho spolu s osobnými vecami majiteľa F. R., ktorému tak spôsobili odcudzením vozidla škodu vo výške 435 650 Sk, odcudzením strešného boxu vozidla škodu vo výške 4 394 Sk a odcudzením osobných vecí škodu vo výške 46 532,50 Sk,

9/ obvinení P. S. a I. J. spolu po vzájomnej dohode dňa 10. júna 2000 v popoludňajších hodinách v P. na W. na parkovisku pred hotelom L. nezisteným spôsobom prekonalí

uzamknutie osobného motorového vozidla zn. BMW, ev. č. H., modrošedej metalízy, výr. č. podvozku W., rok výroby 1995 a odcudzili ho spolu s osobnými vecami majiteľa F. K., ktorému tak spôsobili odcudzením vozidla škodu vo výške 422 360 Sk a odcudzením osobných vecí škodu vo výške 61 682,50 Sk,

10/ obvinený I. J. dňa 22. júla 2000 v čase o 18.00 hod. v P. na ul. K., z parkoviska pred hotelom V. odcudzil osobné motorové vozidlo zn. Škoda Favorit LX, zelenej farby, ev. č. Z., rok výroby 1993, výr. č. motora X., výr. č. karosérie T. a to tým spôsobom, že vyháčkoval ľavé zadné dvere, vnikol do vozidla, kde vypáčil spínaciu skrinku, ktorú následne pretočil skrutkovačom, čím naštartoval vozidlo, s ktorým následne odišiel do obce S., kde ho odparkoval do garáže na Š., čím svojím konaním spôsobil Ing. V. Š., nar. X., trvale bytom H. č. X., Č., škodu vo výške 100 000 Sk,

č í m m a l i s p á c h a ť

obvinený P. S.

v bodoch 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 pokračovací trestný čin krádeže spolupáchatel'stvom podľa § 9 ods. 2, § 247 ods. 2 písm. a/, ods. 5 Tr. zákona,

obvinený I. J.

v bodoch 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 pokračovací trestný čin krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a/, ods. 5 Tr. zákona, čiastočne spolupáchatel'stvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zákona, čiastočne samostatne podľa § 9 ods. 1 Tr. zákona,

obvinený P. F.

v bodoch 2, 3, 4, 5, 8 pokračovací trestný čin krádeže spolupáchatel'stvom podľa § 9 ods. 2, § 247 ods. 2 písm. a/, ods. 5 Tr. zákona,

obvinený P. T.

v bode 1 trestný čin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 247 ods. 2 písm. a/, ods. 4, ods. 5 Tr. zákona.

Krajský súd v Trnave 20. januára 2004 predmetnú vec postúpil Okresnému súdu Piešťany.

Okresný súd Piešťany 16. februára 2004 podľa § 188 ods. 1 písm. a/ Tr. por. neuznal svoju príslušnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. marca 2004 rozhodol, že vecne príslušným súdom na vykonanie konania v prvom stupni je Krajský súd v Trnave.

Krajský súd v Trnave uznesením, sp. zn. 2T 2/2004, z 10. mája 2011 podľa § 188 ods. 1 písm. b/ Tr. por. vrátil vec proti obžalovanému P. S. a spol. prokurátorovi na došetrenie.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave o vrátení veci na došetrenie podal v zákonnej lehote sťažnosť krajský prokurátor v Trnave. V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že vrátenie veci prokurátorovi na došetrenie po vyše siedmich rokoch nečinnosti Krajského súdu v Trnave s alibistickým, účelovým odôvodnením je mimoriadne hrubým porušením jednej zo základných zásad trestného konania vyjadrenej v ustanovení § 2 ods. 4 Tr. por. č. 141/1961 Zb. a je v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy. Krajský súd po skončení dlhodobej nečinnosti podľa názoru prokurátora bol povinný primárne skúmať či v dôsledku uplynutia päťročnej premlčacej doby nedošlo k zániku trestnosti činu a či je ďalšie trestné stíhanie obžalovaného prípustné. Dôvody vrátenia veci na došetrenie sú rýdzo alibistické, účelové a očividne majú za cieľ iba prekryť dlhoročnú nečinnosť krajského súdu vo veci.

K dôvodom vrátenia veci na došetrenie uviedol, že práva obvineného F. na obhajobu v prípravnom konaní porušené neboli, pretože v každom štádiu konania mal obhajcu či už ustanoveného alebo zvoleného, ktorí reálne mohli vykonávať príslušné obhajovacie práva.

K vyšetrovaciemu spisu boli pripojené ako vecné dôkazy nosiče (magnetofónové kazety č. 1 až 10) so zvukovým záznamom z odpočutých telefonických rozhovorov a bol

do neho založený aj doslovný prepis záznamu telekomunikačných činností, v ktorom sú uvedené údaje o mieste, čase a zákonnosti vykonania odpočúvania.

Zvukové záznamy na magnetofónových páskach si môže súd prehrať a skonfrontovať s doslovným prepisom záznamu odpočutých telefonických rozhovorov.

Súdom požadované kriminalistické skúmania ohľadne skutkov v bodoch 3, 8, 9 a 10 obžaloby sú po uplynutí doby viac ako 10 rokov od spáchania ostatného skutku bezpredmetné, pretože sú reálne nevykonateľné.

Požiadavka súdu na opätovné vypočutie svedkov E. D. a J. K., ktorí sú blízkymi príbuznými obvineného P. S., je nezmyselná, pretože títo svedkovia môžu reálne využiť právo odoprieť výpoveď v zmysle § 100 ods. 2 Tr. por. Okrem toho nie je zrejmé, o akých, súdom uvádzaných podstatných okolnostiach niektorých prípadov, by mali byť títo svedkovia vypočutí.

Rovnako nezmyselná je aj požiadavka súdu na doplnenie odborných vyjadrení ohľadne vyčíslenia jednotlivých škôd na veciach, ktoré boli odcudzené alebo poškodené pri páchaní trestnej činnosti, keďže všetky odborné vyjadrenia sú vypracované príslušným orgánom a o správnosti týchto odborných vyjadrení nie sú žiadne pochybnosti.

V závere odvolania uviedol, že ak by sa malo zrealizovať došetrenie požadované súdom, viedlo by to k ďalšiemu neúmernému predĺženiu trestného konania, avšak bez potrebného efektu, v dôsledku čoho by sa ešte viac zoslabila účinnosť trestného postihu páchatel'ov tejto vysoko nebezpečnej organizovanej trestnej činnosti a negovala by sa tak mravenčia práca desiatok príslušníkov Policajného zboru vynaložená pri odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní jej páchatel'ov.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu v celom rozsahu zrušil a uložil súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní o sťažnosti preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu a zistil, že sťažnosť nie je dôvodná.

V úvode je treba uviesť, že Krajský súd v Trnave svojou nečinnosťou spôsobil prietahy v konaní a je potrebné súhlasiť s názorom prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave, že súd svojou nečinnosťou konal v rozpore so zásadou zakotvenou v § 2 ods. 13 právnej úpravy Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 a v rozpore s čl. 50 ods. 3 ústavy.

Z dôvodov, pre ktoré vráti prvostupňový súd vec prokurátorovi na došetrenie, ktoré Krajský súd v Trnave uviedol, v uznesení o vrátení veci na došetrenie je opodstatnený len jeden dôvod, že v konaní bolo porušené právo na obhajobu u obžalovaného P. F..

Ďalšie dôvody, ktoré sú uvedené v uznesení o vrátení veci na došetrenie, vzhľadom na uplynutie času od podania obžaloby do rozhodnutia súdu o vrátení veci na došetrenie sú neopodstatnené a najvyšší súd sa stotožňuje s tým, čo uviedol krajský prokurátor v podanej sťažnosti.

Uznesením Okresného súdu Trnava, č. k. Spr. 1/01-12, zo 16. januára 2001 bol obžalovanému P. F. ustanovený obhajca JUDr. T. S.. 18. januára 2001 manželka obžalovaného P. F. v predmetnej veci zvolila obžalovanému obhajkyňu JUDr. Z. C.. 3. apríla 2001 manželka obžalovaného zvolila manželovi obhajcu JUDr. M. T.. 18. júna 2002 oznámil obžalovaný vyšetrovateľovi, že vypovedal plnú moc svojmu zvolenému obhajcovi JUDr. T., a prehlásil, že obhajcu v predmetnej trestnej veci si nevolí a nezvolí a súhlasí s tým, aby ho zastupoval ustanovený obhajca JUDr. T. S..

Uvedené skutočnosti dňa 19. júna 2002 vyšetrovateľ oznámil JUDr. S. a zároveň mu oznámil, že predpokladaný termín oboznámenia s výsledkami vyšetrovania je u poškodených naplánovaný na 27. júna 2002 a u obvinených na 28. júna 2002 v priebehu celého dňa.

Dňa 7. mája 2003 vyšetrovateľ zaslal JUDr. S. oznámenie o vykonaní úkonu, že dňa 2. júna 2003 bude vykonaný úkon oboznámenia s výsledkami vyšetrovania a poučil ho, že uvedeného úkonu sa má právo zúčastniť, ale nie je to jeho povinnosť. JUDr. S. predvolanku prevzal 13. mája 2003, v ten istý deň ako obžalovaný. Obžalovaný sa zúčastnil oboznamovania s výsledkami vyšetrovania, spis študoval v čase od 13.00 hod. do 14.00 hod. Pred začatím oboznamovania s vyšetrovacím spisom vyhlásil, že oboznamovania sa zúčastní

bez prítomnosti svojho obhajcu, prehlásil, že nežiada o jeho prítomnosť pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu a prehlásil, že nemá žiadne návrhy na doplnenie vyšetrovania.

25. marca 2010 súd vyzval obvineného P. F., aby si zvolil obhajcu. 6. apríla 2010 obvinený splnomocnil JUDr. N. W. B., aby ho zastupovala vo veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 2T 2/2004. 14. apríla 2010 oznámila udelenie plnej moci JUDr. N. W. B. Krajskému súdu v Trnave a v prílohe zaslala plnomocenstvo krajskému súdu. 23. apríla 2010 JUDr. N. W. B. ako splnomocnená advokátka obžalovaného v IV. rade P. T. sa dostavila na krajský súd a študovala spis od 8.55 hod. do 11.00 hod. a požiadala krajský súd o vyhotovenie fotokópie zo súdneho spisu.

Ustanovený obhajca JUDr. S. 20. júna 2002 zaslal na Krajský úrad vyšetrovania list, v ktorom uviedol, že je prekvapujúce, že Okresný súd Trnava doteraz nezrušil jeho ustanovenie v zmysle § 39 Tr. por. vzhľadom k tomu, že došlo k zvoleniu iného advokáta na plnú moc. Tým, že si obvinený P. F. zvolil iného obhajcu, je to prejav nedôvery voči nemu. Vzhľadom na túto situáciu požiadal vyšetrovateľa, aby bol od povinnosti obhajovať oslobodený a aby bol namiesto neho ustanovený iný obhajca.

Dňa 10. júla 2002 zaslala sudkyňa pre prípravné konanie list vyšetrovateľovi, v ktorom uviedla, že doteraz nikto nepožiadala o zrušenie obhajcu JUDr. S. v konaní vedenom pod sp. zn. KÚV-105/OVVK-2000, a sám obvinený ustanoveného obhajcu nenamietal a z jeho posledného podania na Krajskom úrade vyšetrovania Policajného zboru Nitra zo dňa 20. júna 2002 vyplýva, že na jeho zastupovaní trvá. Nie sú splnené podmienky podľa § 40 Tr. por. oslobodiť od povinnosti obhajovania ustanoveného obhajcu. Samotnú skutočnosť, že bol na základe plnej moci manželky obvineného splnomocnený aj advokát JUDr. T., neoprávňuje súd rozhodnúť o zrušení ustanoveného obhajcu.

13. mája 2003 zaslal JUDr. T. S. prípis vyšetrovateľovi Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru v Nitre, v ktorom popísal, ako sa postupovalo vo veci obvineného P. F., v súvislosti s jeho obhajobou a upozornil ho na to, že jeho ustanovenie za obhajcu malo byť dávno zrušené v zmysle § 40 Tr. por. Vyslovil v podaní názor, že v zmysle Trestného poriadku a stanoviska zákonodarcu k tomuto ustanoveniu voľbou nového obhajcu zanikajú oprávnenia predchádzajúceho obhajcu, v danom prípade jeho oprávnenie advokáta zaniklo 18. januára 2001, keď si P. F. zvolil za obhajcu JUDr. T..

1. októbra 2003 JUDr. S. zaslal do spisu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 27T 2/03 podanie, v ktorom uviedol, že z Krajskej prokuratúry v Trnave dostal oznámenie, že v trestnej veci obvineného P. F. bola podaná obžaloba. Upozornil Krajský súd v Trnave, že on nie je obhajcom obvineného P. F. a vyslovil názor, že v rámci prípravného konania došlo k procesnému pochybeniu v tom smere, že v určitom štádiu trestného konania obvinený nemal advokáta, napriek tomu, že ho mal mať a že voľbou nového obhajcu zanikajú oprávnenia predchádzajúceho obhajcu.

Vyšetrovateľ a upozornil, že odvolaním plnej moci JUDr. T. zo strany P. F. nedošlo k obnoveniu jeho ustanovenia s tým, že jeho oprávnenie ustanoveného advokáta zaniklo dňom 18. januára 2001, keď si P. F. zvolil za obhajcu JUDr. T. na plnú moc.

Z pohľadu toho či došlo k porušeniu práva na obhajobu, je potrebné zistiť, či po formálnej stránke boli splnené všetky podmienky na výkon práva obhajoby a či aj došlo k reálnemu výkonu práva na obhajobu.

Je potrebné konštatovať, že došlo k porušeniu práva na obhajobu po formálnej stránke zo strany vyšetrovateľa a zo strany obhajcu došlo k porušeniu práva výkonu obhajcu tým, že reálne práva nevykonával, aj keď ich vykonávať mal.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. por. obhajcu ustanoví a ak pominú dôvody nutnej obhajoby, ustanovenie zruší predseda senátu a v prípravnom konaní sudca.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že vyšetrovateľ mal po tom, ako si obvinený, resp. jeho manželka zvolila obhajcu, požiadať súd o zrušenie ustanovenia obhajcu JUDr. S..

Obhajca mal podľa ustanovenia Trestného poriadku povinnosť vykonávať práva obhajcu až dovtedy, kým mu nebude doručené rozhodnutie o zrušení ustanovenia.

Podstatné pre posúdenie celej veci je ale to, že v určitom štádiu trestného konania nedošlo k reálnemu výkonu práv obhajcu. Uznesením súdu jeho ustanovenie nebolo zrušené, preto mal reagovať na predvolania vyšetrovateľa, aby sa prišiel oboznámiť s výsledkami vyšetrovania. Nič na tejto skutočnosti nemení to, že obvinený vyhlásil, že netrvá na prítomnosti obhajcu pri oboznamovaní s výsledkami vyšetrovania. Z prípisov obhajcu

JUDr. T. S. adresovaných Krajskému úradu vyšetrovania, Krajskému súdu v Trnave vyplýva, že reálne obvineného nezastupoval, aj keď mu táto povinnosť zo zákona vyplýva.

Z konštatovaného je zrejmé, že k porušeniu práva na obhajobu došlo.

Právo na obhajobu je jedným zo základných práv, ktoré je zakotvené v ustanovení čl. 50 ods. 3 ústavy a v Trestnom poriadku, podľa ktorého sa v konaní postupuje v základných zásadách § 2 ods. 13 a ide o právo, ktoré garantujú aj rôzne medzinárodné dokumenty. Je potrebné ho rešpektovať v každom štádiu trestného konania. Jeho porušenie (nie ale každé) musí byť v konaní odstránené a napravené. V danom prípade došlo k porušeniu práva na obhajobu v konaní takým spôsobom, že nie je toto pochybenie možné napraviť iným spôsobom len tak, že keď nedošlo k reálnemu výkonu práva na obhajobu pri vykonávaní úkonov v predmetnej veci v prípravnom konaní, tieto úkony sa musia zopakovať za účasti obhajcu.

V ďalšom konaní bude potrebné vykonať predovšetkým oboznámenie obvineného a jeho obhajkyňu s výsledkami vyšetrovania a podať novú obžalobu. Aj napriek priet'ahom a nečinnosti zo strany Krajského súdu v Trnave nie je možné toto pochybenie napraviť iným spôsobom, len tak, že budú vykonané úkony tak, aby bolo zabezpečené právo obvineného na obhajobu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 27. októbra 2011

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová